THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper of Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

אן ערנסטע לאגע

דער "פעדעריישען בודזשעט" סיסטעם וואָס הערשט אין וויניפּעג, פאַר די לעצטע יאָרן, האָט באַפרייט אינזערע צוויי וויכטיקסטע קהל'שע אינסטיטוציעס, דעם בית-יתומים אין דעם מושב-זקנים, פון דעם גרעסטן טייל פון זייערע פינאַנציעלע זאָרגן. פון חער אנדער, זיינט אָבער האָט ער אויסגעקנשטעלט די אינסטיטוציעס אין זייער אן אימבאַקוועלער לאַגע, וואָס האָט צום סוף דערפירט צו זייער אן ערנסטן קריזיס.

דאָס ערשטע יאָר פונ'ם "בודזשעט" האָט דער אידישער קאָמיטעט אויסגעמאַכט זייער גוט, איבערשטייגנדיק זיין קוואָטאַ. די אידישע באַפעלקערונג האָט זייער גוט אויפגענומען דעם "בודזשעט" סיסטעם, און האָט בייגעטראָגן איר פולן חלק נאָר פאַר די אידישע אינסטיטוציעס. נאָר אויך פאַר דעם אויפהאַלט פון די אַלגעמיינע אנשטאַלטן, פון וועלכע אַלע געניסן גלייך, אָן אונטערשייד פון ראַסע און גלויבן.

אָבער באַלד האָט עס אָנגעהויבן גיין שלעכט, און פון שלעכט צו ערגער. די אידישע ביישטייערונגען זיינען שוין געווען נים גענוג אפילו אויף אויפצוהאַלטן די אידישע אינסטיטוציעס אליין, אין דער בית-יתומים אין מושב זקנים זיינען אויפגעהאַלטן געווארן אין א גרויסער מאָס פון נים-אידישע ביישטייערונגען, וואָס איז קינען דער גאַנצער אידישער טראַדיציע אויפצוהאַלטן אליין די אידישע אינסטיטוציעס.— א טראַדיציע, מיט וועלכער איז האָבן אלעמאָר שטאָלצירט.

די אידישע פאַרשטייער אינ'ם "פעדעריישען בודזשעט" האָבן גע-פילט די גאַנצע שאַנד פון דער לאַגע. אָבער זיי האָבן גאָרנישט נים געקאָנט העלפן. זייערע יעראָלאַבע אויפן צו דער אידישער באַפעלקערונג זיינען גע-בליבן א קול אין מדבר. מען מוז אָבער צוגעבן, אז די נים-אידישע פאַר-שטייער, כאָטש זיי זיינען זיכער געווען אומצופרידן, זיינען אָבער געווען העפלאַך גענוג צו באַהאַלטן זייער אומצופרידנהייט און זיי האָבן ווייטער, אָן טענות, אויסגעצאָלט די משעקס צו די אידישע אינסטיטוציעס.

דאָס יאָר איז עס אָבער שוין דערגאַנגען צו אזא מדרגה, אז זייער געדולד האָט געפּלאַצט. און זיי האָבן געגעבן אן ערנסטע וואַרנונג צו די אי-דישע פאַרשטייער: די אידישע באַפעלקערונג האָט דאָס יאָר נים בלויז פאַרשפּראָבן פאַר'ן בודזשעט א סך ווייניקער ווי דער בית-יתומים און מושב זקנים קריגן אַרויס פון אים, נאָר זיי האָבן ביז איצט איינ-געצאָלט כלויז זעכציק פּראָצענט פון זייערע פאַרשפּרעכונגען. כעת די נים-אידישע קאָמי-טעטן האָבן ביז איצט איינגעזאַמלט אין דורכ-שניט ביז נייַנציק פּראָצענט פון אַלע פאַר-שפּרעכונגען.

און איצט איז דאָס שוין נים בלויז א פראַגע פונ'ם אידישן בכוד, וואָס איז זיכער פאַר זיך אליין אן ענין וואָס קאָן נים איגנאָרירט ווערן. עס איז שוין א פראַגע פון דער עקזיסטענץ פון די צוויי אידישע אינסטיטוציעס, וועלכע קאָנען פּרוטלונג פאַרבלייבן אָן זייערע משעקס: די הינטערשטעליקייט פון דער אידישער באַפעלקערונג וועט דאָך צוזיינען דעם "פעדעריישען בוד-זשעט" צו שניידן די סוכסידיעס, און עס וועט זיין די לאַנגשסטע זאַך אז אונ-טער די אומשטענדן, אז ער זאָל צוערשט אפשטעלן די סוכסידיעס פון די אידישע אינסטיטוציעס.

די לאַגע, פאַרשטיין מיר, האָט אַלאַרמירט די פאַרשטייער פון די צוויי אינסטיטוציעס און מען רעדט אין מען וואָס קאָן נים אויגנאַרירט ווערן. עס איז שוין א פראַגע פון דער עקזיסטענץ פון די צוויי אידישע אינסטיטוציעס, וועלכע קאָנען פּרוטלונג פאַרבלייבן אָן זייערע משעקס: די הינטערשטעליקייט פון דער אידישער באַפעלקערונג וועט דאָך צוזיינען דעם "פעדעריישען בוד-זשעט" צו שניידן די סוכסידיעס, און עס וועט זיין די לאַנגשסטע זאַך אז: מען מוז אָבער אויפהאַלטן פון די אידישע אינסטיטוציעס.

די לאַגע, פאַרשטיין מיר, האָט אַלאַרמירט די פאַרשטייער פון די צוויי אינסטיטוציעס און מען רעדט אין מען וואָס קאָן נים אויגנאַרירט ווערן. עס איז שוין א פראַגע פון דער עקזיסטענץ פון די צוויי אידישע אינסטיטוציעס, וועלכע קאָנען פּרוטלונג פאַרבלייבן אָן זייערע משעקס: די הינטערשטעליקייט פון דער אידישער באַפעלקערונג וועט דאָך צוזיינען דעם "בודזשעט" צו שניידן די סוכסידיעס, און עס וועט זיין די לאַנגשסטע זאַך אז: מען מוז אָבער אויפהאַלטן פון די אידישע אינסטיטוציעס.

דאָס ערשטע יאָר פונ'ם "בודזשעט" האָט דער אידישער קאָמיטעט אויסגעמאַכט זייערע גוט, איבערשטייגנדיק זיין קוואָטאַ. די אידישע באַפעל-קערונג האָט זייערע גוט אויפגענומען דעם "בודזשעט" סיסטעם, און האָט ביישטייערט אין פולן חלק נאָר פאַר די אידישע אינסטיטוציעס. נאָר אויך פאַר דעם אויפהאַלט פון די אַלגעמיינע אנשטאַלטן, פון וועלכע אַלע געניסן גלייך, אָן אונטערשייד פון ראַסע און גלויבן.

אָבער באַלד האָט עס אָנגעהויבן גיין שלעכט, און פון שלעכט צו ערגער. די אידישע ביישטייערונגען זיינען שוין געווארן נים גענוג אפילו אויף אויפצוהאַלטן די אידישע אינסטיטוציעס אליין, אין דער בית-יתומים אין מושב זקנים זיינען אויפגעהאַלטן געווארן אין א גרויסער מאָס פון נים-אידישע ביישטייערונגען, וואָס איז קינען דער גאַנצער טראַדיציע אויפצוהאַלטן אליין די אידישע אינסטיטוציעס.— א טראַדיציע, מיט וועלכער איז האָבן אלעמאָר שטאָלצירט.

די אידישע פאַרשטייער אינ'ם "פעדעריישען בודזשעט" האָבן גע-פילט די גאַנצע שאַנד פון דער לאַגע. אָבער זיי האָבן גאָרנישט נים געקאָנט העלפן. זייערע יעראָלאַבע באַפעלקערונג זיינען גע-בליבן א קול אין מדבר. מען מוז אָבער צוגעבן, אז די נים-אידישע פאַר-שטייער, כאָטש זיי זיינען זיכער געווען אומצופרידן, זיינען אָבער געווען העפלאַך גענוג צו באַהאַלטן זייער אומצופרידנהייט און זיי האָבן ווייטער, אָן טענות, אויסגעצאָלט די משעקס צו די אידישע אינסטיטוציעס.

דאָס יאָר איז עס אָבער שוין דערגאַנגען צו אזא מדרגה, אז זייער געדולד האָט געפּלאַצט. און זיי האָבן געגעבן אן ערנסטע וואַרנונג צו די אי-דישע פאַרשטייער: די אידישע באַפעלקערונג האָט דאָס יאָר נים בלויז פאַרשפּראָבן פאַר'ן בודזשעט א סך ווייניקער ווי דער בית-יתומים און מושב זקנים קריגן אַרויס פון אים, נאָר זיי האָבן ביז איצט איינ-געצאָלט כלויז זעכציק פּראָצענט פון זייערע פאַרשפּרעכונגען. כעת די נים-אידישע קאָמי-טעטן האָבן ביז איצט איינגעזאַמלט אין דורכ-שניט ביז נייַנציק פּראָצענט פון אַלע פאַר-שפּרעכונגען.

און איצט איז דאָס שוין נים בלויז א פראַגע פונ'ם אידישן בכוד, וואָס איז זיכער פאַר זיך אליין אן ענין וואָס קאָן נים איגנאָרירט ווערן. עס איז שוין א פראַגע פון דער עקזיסטענץ פון די צוויי אידישע אינסטיטוציעס, וועלכע קאָנען פּרוטלונג פאַרבלייבן אָן זייערע משעקס: די הינטערשטעליקייט פון דער אידישער באַפעלקערונג וועט דאָך צוזיינען דעם "פעדעריישען בוד-זשעט" צו שניידן די סוכסידיעס, און עס וועט זיין די לאַנגשסטע זאַך אז: מען מוז אָבער אויפהאַלטן פון